

PROPRIETAR-DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA
Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Fioa înscrisă în Registrul de publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească — Apare în fiecare Sâmbătă

In așteptarea dreptății

Totul pentru apărarea țării; suprema sfortare și cel din urmă ban. — Suntem pătrunși cu toții de tăria inapelabilă a acestui comandament național.

In același timp însă... scumpetea crește. Repede și continuu. Mulțimea funcționarilor a ajuns în tragica dilemă de a nu mai putea da nimic. Dimpotrivă: trebuie să i se dea. Altfel nu va mai putea nici munci.

De aceea țara a primit cu bucurie ultimile comunicate ale guvernului, care anunță realizarea foarte apropiată a marelui și mult așteptatei reforme, care se cheamă armonizarea salariilor, și care va însemna tot odată și o însemnată urcare a lor. Este doar ușor de înțeles, că acest act de dreptate, care aduce un spor de cheltuieli pentru finanțele publice, în chip indirect face parte din apărarea țării. Căci desorganizarea serviciilor publice ar fi adevărat dezastu.

Este firească nerăbdarea cu care mulțimea slujbașilor așteaptă împlinirea marelui făgăduinți și cearcă să-i ghicească înfățișarea concretă. Explicabilă și umbra de îngrijorare ce li se lasă peste frunte în fața necunoscutului. Reforma s'a anunțat de atâtea ori, și a trecut prin atâtea faze, încât încrederea nu mai poate fi deplină decât în fața faptelor. — In această situație se găsește mai ales preoșimea. Ea a fost amăgită și desamăgită, de atâtea ori, mai crud decât oricare altă tagmă de slujbași ai colectivității.

Totuși, astăzi dată nu trebuie să ne lăsăm abătute de nici o teamă și de nici o îngrijorare. Armonizarea salariilor e ca și împlinită. Publicarea ei e chestiune de zile. Și din moment ce e armonizare generală, ea cuprinde în chip firesc și necesar și preoșimea. — De asemenea: o nedreptățire a slujitorilor altarului față de alte categorii de funcționari ne pare cu neputință. „Armonizarea” înseamnă doar norme unitare, principii de dreptate și de tratament egal. De altă parte, s'a recunoscut nu odată din partea conducerii, că clerul a fost tratat nedrept. Că a avut salarii de mizerie. Că trebuie să i se facă dreptate; etc. Adevărurile triste, care n'au fost recunoscute comisiunii care a lucrat noua reformă. Memoriile repetate și temeinic documentate i-au arătat dureroasa realitate în toată nedreptatea ei izbitoră. — După toate acestea este absolut cu neputință să nu se facă dreptate preoșimii, care are de împlinit o misiune națională de supremă importanță. Mai ales astăzi!

De altfel, nu mai departe decât alaltăieri, I. P. S. Mitropolit Alexandru a primit noi și definitive asigurări din partea d. Primministrului G. Tătărescu, la care s'a interesat în cauză. Preoșimea poate fi liniștită. Dreptatea se apropie!

Boală modernă

Ignoranța religioasă a intelectualilor. — Cauze și remedii — Predici dogmatice — Pastorația studenților universitari

de Pr. Vasile Lupu

Vremea noastră se botează, cu multă mândrie, și epocă modernă. Par'că în drumul ascensiunii omenirii s'ar fi ajuns, dacă nu la culmea apogeei vizat, în tot cazul la un pas de această culme. Alături de această mândrie care, dacă-i privită numai prin prisma evoluției tehnice și economice, poate fi legitimă, nu se observă marele abis ce s'a deschis ca o noapte ceoasă și întunecată în lumea sufletului omenesc: ignoranța religioasă. Și cum ființa omenească, fără o cultură sufletească completă, devine o entitate mecanizată, ne putem închipui — și constata zilnic — cari sunt consecințele logice ale golului și insuficienței educației religioase și spirituale.

S'a păcătuit și se păcătuiește mult împotriva sufletului, bagatelizat de dragul trupului, de dragul materiei, tehnice. Ideile și părerile cele mai bizare se răspândesc chiar și'n unele reviste și publicații ce se pretind a purta pe fruntea lor coroana primatului cultural și intelectual — privitor la existența și atribuțiile ființei supreme, a sufletului omenesc, a realităților veșnice și supranaturale. Sub haina unor concepții personale, orgolioase, se ascund atâtea preinși maeștri doctrinari ai tinerelor generații, cari fără a fi pătrunși și cunoaște pe deplin, critică pe un Sf. Toma, Sf. Ioan dela Cruce, Sf. Tereza, și alți exponenți ai doctrinei genuine a Bisericii lui Hristos, încercând a arunca peste adevărurile universale recunoscute și primite a acestor luceferi cerești vâlul afirmațiilor și părerilor subiective fabricate de ei.

Uită însă acești pseudo-profeți, că pentru a pătrunde și respira în atmosfera curată și îmbalzamată de miresme cerești a filosofiei, dogmatice și ascezei creștine catolice, sunt necesare nu numai ingeniul minții, ci și curăția inimii, și dorința sinceră și umilă întru căutarea adevărului. Fără aceste arme sufletești riscă a ieși din templul doctrinei evanghelice mai ignoranți de cum au intrat. Și'n consecință vor debita pe seama Bisericii lui Hristos și sfinților ei neadevăruri și afirmații subiective, pe cari aceștia nu le-au gândit și afirmat niciodată. Hristos, și'n prezent ca și'n trecut, își desvâluie tainele sale numai celor umili, curați și sinceri, și cari sunt setoși și flămânzi întru căutarea adevărului și dreptății.

De aceea e greșită părerea unor bisericani, cari aproape la fiecare pas văd în tinerile generații de intelectuali oameni certați cu Dumnezeu, cu morala și biserica. Părerea

e greșită. Sunt victimele ignoranței religioase a unei educații unilaterale a cutărilor profesori ignoranți și ei în probleme religioase și spirituale. Și care și-au făcut o mândrie din libertatea acordată în învățământul superior, de a alege și preda elevilor curente filosofice și sociale împrumutate de ei dela te miricine, indiferent că acele sunt în concordanță ori nu cu principiile bimilenare religioase și creștine. Cum mi-s'a amintit cazul unui profesor universitar, care nega dela catedră existența sufletului omenesc, pe motiv că nu l-a găsit nicăiri cu bisturiul. Ori a altuia, de aceeaș calitate negativă, care și-a început lecția de introducere în fața studenților provocând pe tinerii începători, cari ar mai ținea la idei „confuze și absurde” ca acelea că ar exista Dumnezeu, suflet, nemurire, să părăsească cursul, pentru că ei încă nu sunt apți spre a intra în templul științei.

Ne putem închipui ce se va alege din mintea fragilă și avidă de cunoștințe a unui tânăr care nu are încă o cultură sufletească solidă și un criteriu matur și solid spre a putea discerne obiectiv motivele șubrede și deșănțate pe cari profesorul său i-le va furniza dela catedră ani de zile, cu demoniacă și artistică larghêtă, împotriva doctrinei și practicei creștine!

In această ipoteză, să nu ne mirăm că mulți dintre tinerii noștri intelectuali privesc, dacă nu cu dispreț, cel puțin cu multă răceală și indiferență la apanajul credinței creștine, și la complexul obligațiilor practice pe cari ea le impune.

Fie că sunt tineri, fie bătrâni, intelectualii adăpați la aceste izvoare viciate, și pregătiți împotriva credinței, trebuie priviți cu multă bunătate și condescendență. Boala lor nu este incurabilă. Defectul cunoștințelor religioase se poate vindeca ușor. Mai ușor decât am crede. Poate chiar din această cauză nu ne prea ocupăm de ei. Intelectualii sunt dornici ca adevărurile noastre sfinte să fie prezentate în haina impecabilă a motivelor pe cari se razimă și care le dovedesc. De aici importanța predicilor nu numai morale și omiletice, ci mai ales dogmatice și doctrinale. Cu toate că, sub raportul bagajului de cunoștințe religioase, intelectualul ignorant e în faza primei copilării, ca putere de judecată și discernământ e în plenu maturității intelectuale. Grație acestei maturități intelectuale, adeviziunea intelectualului de rasă la viața religioasă, atunci când i-se descoperă și relie-

fează în toată deplinătatea logică și amploarea ei, e cât se poate de promptă și efectivă.

Se deschide și se face tot mai mult necesară pentru noi opera pastorației intelectualilor. Ca un început și indemn de sus este și gestul arhieresc al P. S. Ioan episcopul Lugojului, care a condus personal exercițiile spirituale pentru studenții din Timișoara. Nouă, păstorilor de suflete, ne revine datoria de a realiza pe teren această operă. Intelectualii sunt doar crema și creierul societății și razim al Bisericii. Vedem, din experiența ultimilor ani, că acolo unde ei au fost decimați și viciați sufletește — marea populație creștină suferă și ea. Unde capii și conducătorii firești ai societății sunt bolnavi — bolnavă va fi și societatea — ca parte integrantă a aceluiași organism.

Pentru pastorația intelectualilor avem însă lipsă de preoți anume pregătiți spre acest scop. Preoți asimilați și integrați nu numai în practica unei adânci vieți sufletești, ci și în alvia fecundă și mănoasă a doctrinei creștine integrală, pe teren filosofic, dogmatic, ascetic și moral. La aceste discipline cu caracter profesional, mai trebuie adăugată și cultura generală alimentată în întreaga viață preoțească, cu setea ce trebuie să caracterizeze pe apostolii zilelor noastre; pasiunea culturii, canalizată în slujba idealului evanghelic. Peste toate acestea trebuie să domineze și cârmuiească pasiunea iubirii lui Isus Hristos. În El și prin El, apostolul modern va putea descoperi cum, printre frazele bine conturate și artistic țesute în mantia infloriturilor stilistice, băjbăie cele mai abjecte și mai funeste aberații doctrinale și morale, ce se bat cap în cap cu soarele luminos al evangheliei.

În afară de exercițiile spirituale și conferințele paresimale pentru intelectuali, cari deja se generalizează, este de datoria Bisericii noastre să aibă, în fiecare centru universitar, un duhovnic al studenților, care să fie prietenul, mentorul și îndrumătorul neobosit pe căile pline de viață, pace și lumină,

a credinței, și care să-i salveze pe cei naufragiați pe arena erorilor științifice, morale și sociale.

Atât pentru duhovnicii studenților cât și pentru preoții dela orașe, se situează pe primul plan ca metod de pastorație: *pastorația individuală*. În mintea adăpată la izvoare streine de duhul credinței, se formează pe baza asociațiilor de idei, o mulțime de întrebări și dubii, referitor la unul ori altul din stâlpii Bisericii lui Hristos. Aceasta mai ales în timpul predicilor și conferințelor. Iată de ce sunt necesare convenirile particulare ale pastorației individuale, unde sufletul sbuciumat și frământat de valurile erorii și necredinței să-și deschidă toată povara sufletească înaintea medicului sufletească — în care are deplină încredere și care să fie bine pregătit.

Până vom avea învățământul superior sub aripa Bisericii și filosofiei creștine, aceste măsuri sunt condiții sine qua non a creerii unui contingent de intelectuali creștini, cari vor fi la rândul lor o podoabă și ajutor Bisericii în apostolatul laic, pildă de onestitate, caracter, și înaltă ținută morală-profesională, ori unde vor ajunge pe câmpul vieții, sociale economice ori școlare.

Gest regal. Guvernul nostru plănuise serbări mari pe ziua de 8 Iunie c., întru prăsnuirea împlinirii alor zece ani de domnie ai Maj. Sale Regelui Carol. Prin scrisoarea din 22 Maiu c., adresată Premierului Țării, Suveranul a dat să se înțeleagă că pentru aeea zi gândul său este altul. Serie adecă Regele tuturor Românilor:

„Această hotărîre M'a mișcat adânc. Cu conștiința datoriei împlinite cu dragoste în folosul Patriei, sărbătorirea ce intenționați, mărturie a roadelor acestui deceniu, Mi-a dat adâncă satisfacție sufletească.

Consider însă că, împrejurările actuale, cât și grijile de fiecă clipă, ce trebuiesc să ție încordată atenția tuturor, nu sunt prielnice pentru manifestațiuni de felul ce doriți a-Mi face și cari, pe de altă parte, pricinuiesc și mari cheltueli.

Acei cari doresc în aceste împrejurări să Mă sărbătorească, n'o pot face mai plăcut pentru Mine decât punându-și toată munca lor răvnă și patriotism pentru întărirea României.

Nici că se putea un mai mare și mai pilduitor gest ca acesta al Suveranului nostru. De dorit ar fi să înțeleagă din el și alții, mari și mici, că vremile prin cari trecem sunt pentru cruce, muncă aspră și întremare sufletească, nu pentru serbări costisitoare.

Cu un biserician de elită mai puțin

— † Dr. Ioan Marianescu, canonic lugojan —

Vineri, în 17 Mai c., s'a stins din viață la Lugoj, în floarea bărbăției, canonicul prelat papal Dr. Ioan Marianescu, unul din cele mai delicate suflete preoțești ce a avut eparhia lugojană și omul manierat și de afabilitate cum numai rar se întâmplă să întâlnești în lume. Lângă rămășițele-i de lăzitate se șezate spre veșnică odihnă în pământul bine cuvântat al orașului de reședință unde și-a dat obștescul sfârșit, pâr. Dr. Nicolae Brînzeu prepozit capitular, a schițat înduioșat personalitatea celui trecut în lumea dreptilor și pe care-l petrece, îndoliată și „Unirea“, coloană căreia, la vremea sa, s'au bucurat și de scrierile lui cuminte, cântărit și ciselat. — Refinem aproape în întregime, cuvântul pâr. prepozit dela Lugoj.

Născut la anul 1887 în comuna Șiria unde tatăl său era învățător, și avea dela Dumnezeu 9 copii, decedatul, după ce și-a făcut clasele primare în satul natal, a fost trimis la Beiuș unde a făcut toate clasele ca primar eminent. Luând bacalaureatul, dieceza noastră de Oradea, a cărei bursier a fost în liceu, fost fericită să trimită un asemenea elev la Colegiul de Propaganda Fide în Roma, unde totdeauna Românii erau între cei mai distinși. Aici a luat decedatul doctoratul în Filosofie și apoi în Teologie.

Reîntors dela Roma, a fost cerut de dieceza Gherlei profesor de Teologie, unde a funcționat doi ani, fiind în aceeași vreme

Foiața „Unirii“

† Elena Pop Hossu Longin

Vino slugă bună și credincioasă,
Peste puține ai fost credincioasă,
Peste multe te voi pune:
Intră întru bucuria Domnului tău.
(Mântuitorul în Evanghelie)

Când Dumnezeu vrea să ridice o familie, o seminție, un neam, îi trimite fiii și fiice vrednice. Cine nu cunoaște rolul pe care patriarhii și prorocii l-au avut în Legea Veche, sau covârșitoarea însemnătate pe care apostolii, mucenicii, mărturisitorii, ctitorii de așezăminte, dătorii de legi și datini o au în Legea Nouă? Cine nu-și aduce aminte de faptele Iuditei și ale Esterei, pentru scăparea poporului evreesc de primejdii în zile de grea cumpănă? Pe cine nu-l mângăie faptul, că alături de mântuitorul Cristos, făuritoarea de căpetenie a răscumpărării neamului omenesc este Preacurata Fecioara Maria? Și cine poate să rămâie nesimțitor în fața curajului cu care femeile credincioase: Magdalena, Salomia, Maria lui Zevedei și altele stau lângă Isus cel răstignit pe cruce chiar și atunci când apostolii și ucenicii lui îl părăsesc sau e lapadă de el. Și ce cuvânt ar putea înfă-

țișa după vrednicie aceste femei sfinte, când a treia zi după înmormântare, ele vin să ungă trupul Domnului în mormântul cu piatră sigilată și atât de grea, încât pline de îngrijorare se întreabă: Cine ne va prăvăli piatra de pe mormânt?

Formația ei spirituală

O astfel de femeie credincioasă și mironosită, adecă purtătoare de mirul faptelor bune, este și răposata Elena Pop Hossu Longin. Se naște la 26 Noembrie 1862, în Băsești Sălaj, această comună românească de atâtea ori istorică, din părinții Gheorghe Pop și Maria Loșonți, fiind a doua fiică a acestei renumite familii. Tatăl ei, neînfricat luptător național, ține să-i dea o creștere din cele mai alese. În toamna anului 1873, odată cu sori-oara sa cu același nume Elena, orfană rămasă în grija lui, el o trimite la institutul Sfânta Maria a călugărițelor zise engleze din Budapesta. Sub supravegherea lui și cu ajutorul acestor încercate educatoare creștine, sufletul așa de bine înzestrat al micii Elena se dezvoltă foarte frumos. Conducătoarea nunitului institut, Ioana Schreiber, e o femeie cu totul excepțională. Poliglotă, ea stăpânește 6 limbi, familiarizată cu toate materiile, ea le predă pe rând câțiva ani, în cursul superior; de o energie și putere de muncă uimitoare, ea e în stare să conducă o țară nu un institut de 400 de eleve. Distincția acestei con-

ducătoare se vede din corpul didactic ce a recrutat. Între membrele acestui corp didactic, pe lângă surorile Musard și Galbo (aceasta de origine română), amintim pe baronesă Duart, profesoară de limba și literatura franceză. Înimoasa conducătoare nu cunoștea nici o jertfă, când e vorba de creșterea a draslelor încredințate grijei sale. Cu ajutorul celor dintâi artiști dela teatrul național și opera de acolo, ea montează cu un fast cel dela Saint-Cyr-ul d-nei de Mainte (Franța) piese de Racine, Corneille, Moliere, Victor Hugo, Alfred de Vigny, Alfred de Musset, etc. Cine a fost vreodată la asemenea reprezentații nu poate să uite accente mărești ca acestea:

A minții cea mai înaltă iscusință
Și cel mai de pe urmă al ei cuvânt
E să străbată marea Ta ființă
Și să se închine numelui tău sfânt.

La acest institut vine să facă lecții, teoretice și practice, fizicianul Iedlik, una din somitățile universității din capitala Ungariei de atunci. Din când în când se abat pe acolo și artiști celebri ca Franz Liszt, Adelina Patrușiu, Sofia Mente. Iscusita conducătoare a institutului își dă seama că numai ceea ce este foarte bun este destul de bun, când e vorba de creșterea copiilor, nădejdea viitorului. Ea nu uită, prin antiteză, să le arate în teatru cel puțin, și răul și grotescul din viață. Bătăndu-se prin Budapesta o trupă de

secretarul personal al regretatului episcop Vasile Hossu, dela care a învățat multe din administrarea înțelepte. A funcționat puțin și la Oradea ca spiritual la seminar și contabil la administrația fondurilor, având ocaziune să cunoască și această ramură a administrației bisericești. Astfel vom înțelege abilitatea cu care știa el să cenzureze mai târziu orice fel de gestiune și cu care găsea soluțiuni în cauze noduroase.

Dar adevărata lui vocație părea a fi cea de **educator**: spre aceasta îl îndemna profunda lui educație filosofică și teologică, cultura lui generală și felul autoritar, dar absolut social, de a **păși**. Oradea nu avea academie teologică; **Lugojul** o avea, dar nu găsea profesori. A **recur**s și el la împrumut. Dar abia a trecut — în anul școlar 1917-8 — la Lugoj, peste un an Academia teologică de aici a fost **închisă** din cauza lipsei de elevi, și profesorii au **trebit** să-și caute altă așezare. Intre timp, după împrejurările vremilor de atunci, decedatul fusese și obiectul unor foarte onorabile combinații de viitor, grație felului de a se prezenta ca unul din clericii cei mai de **nădejde** ai Bisericii.

Fostul profesor de Dogmatică și spiritual al Seminarului din Lugoj este numit secretar episcopesc, în care calitate numai el știe câtă **corespondență** s'a expedit dela curtea episcopescă din Lugoj, unde era centrul acțiunii politice românești din Banat, la comisiunea interaliată din Belgrad, în anul 1919, până la **totala** eliberare a noastră de sub străini. În primăvara anului 1920 a avut din partea episcopului o însărcinare onorifică la Roma, iar în **to**amna aceluiaș an l-a însoțit pe Episcop tot **acolo**. În aceeaș vreme este făcut protopop onorific și asesor consistorial.

În anul 1922 Excelența Sa Dr. V. T. **Fr**ențiu trece la Oradea și redeschide seminarul de **a**colo, înființând și Academia teologică: Ioan Marianescu este expus unei grele ispite, **invitat** fiind să treacă înapoi, — dar rămâne **de**finitiv la Lugoj. Aici curând i-se ofere un alt **ter**en de muncă, foarte actual și foarte potrivit **ap**titudinilor lui: noul post de preot misionar.

În această calitate și-a câștigat merite mai ales prin scoaterea din criza spirituală a două parohii, atâcate în existența lor: Izvinul și Cibul. În ambele a petrecut timp mai îndelungat, restabilind situația în așa fel, că după așezarea preoților rânduiți la ele, au ajuns între cele mai solide parohii ale noastre. Iar preotul misionar a luat titlul de paroh I al celei mai grele parohii din dieceză: Cugirul. Și a muncit aici, cu toată greutatea ce o simțea, a muncit timp de 6 ani.

În anul 1932, după moartea canonicului Dr. D. Fireza, la locul ultim în Capitul, rămas vacant după promoția graduală, a fost ales Ioan Marianescu. Primind și direcțiunea Cancelariei diecezane, el a devenit sufletul aceleia, încât la anul 1936 a fost numit și vicar general episcopesc. Dar boala grea îl încolțise. Mucea fără murmur și se îngrijea. Puțin a însemnat pentru el, că la 1937 a fost absolvat de direcțiunea cancelariei. Cu spiritul gata, dar cu trupul slăbit, se lasă tot mai puțin văzut. Dela ultimul concediu din anul trecut, n'a mai revenit la birou. Cu toată grija ce și-o purta sănătății, starea lui devenea tot mai critică. A murit la masa de lucru. I-s'a cerut un articol despre Gemma Galgani, din prilejul beatificării ei de către sf. Părinte. A cerut cancelistului diecezan să meargă după masă la el, să-i dicteze articolul. Când acesta a intrat la el în cameră, l-a găsit pe scaun, cu capul plecat spre spate; chemându-se doctorul a constatat moartea.

Astfel s'a sfârșit vrednicul preot, eminentul teolog, distinsul scriitor și om al acțiunii culturale-religioase: Dr. Ioan Marianescu. Ca scriitor, a publicat articole prin gazete și reviste — într'o vreme era redactorul buletinului eparhial — a tradus biografia fericitei Gema Galgani, a publicat broșuri apologetice ca: „Neunirea cea mare; cum s'a urzit între creștini” și „Creștini rățaciți”; ca om de acțiune a fiut misiuni populare la sate, conferințe la orașe, exerciții spirituale la preoți și studenți, a înființat cor la Cugir, iar la Lugoj corul Agrului.

Ca recunoaștere a meritelor, sfântul Pă-

rinte l-a făcut prelat, dar el din un simț delicat și nedorind să paradeze cu titlurile, a cerut să nu fie sărbătorit.

Am spus că soartea nu l-a cruțat nici de loviturile sufletesti. Să arătăm durerea unui preot celibe, care după firea lucrurilor nu ar avea griji familiare, și el totuș, după ce acum câțiva ani și-a înmormântat pe scumpa mamă — tatăl demult era înmormântat — a rămas el aproape singurul stâlp al familiei. Locul lui în serviciul bisericesc se va găsi cine să-l ia, dar locul lui de protector al familiei nu știm cine îl va lua!

În durerea noastră, cu care ne despărțim de fratele nostru, canonic Dr. Ioan Marianescu, îi promitem, că îi vom păzi cu drag pomenirea, că în rugăciunile noastre va fi nelipsit, și îi zicem cu cuvintele cântării dela Prohod: „Intru credință și dragoste și nădejde, și în blândețe și în curățenie, și întru vrednicia preoțească te-ai înfrumusețat după datorință, pururea pomenite.

Pentru aceasta Dumnezeu cel mai înainte de veci, căruia ai slujit, acela va așeza sufletul tău în loc luminos și desfătat, unde dreptii se odihnesc, și la judecată vei dobândi dela Hristos iertare și mare îndurare”.

Vecinică pomenirea lui.

Dr. Nicolae Brînzeu

† **Elena Pop Hossu Longin.** A trecut la Domnul fiica lui Badea Gheorghe Pop de Băsești, una din cele mai distinse și mai vrednice femei ale neamului și bisericii noastre. În mormântarea, săvârșită la Băsești Duminecă în 19 Mai, a avut caracterul unor adevărate funeralii naționale. Imprejurarea aceasta arată tot atât de elocvent ca și cuvântul Păr. canonic **Ion Georgescu** — publicat în „Foița” acestui număr — locul pe care l-a ținut în viața neamului marea dispărută, care și-a lăsat întreaga avere neamului, în administrarea Capitulului din Blaj.

La locul de veșnică odihnă a petrecut-o lume multă și aleasă. Remarcăm personalitățile: **Alex. Rusu** episcopul maramure-

plandezi, ea dă voie elevelor să vadă **cortur**ile făcute sub zăpadă, câinii, săniile, chiar **jo**curile și cântecele monotone și greoaie ale acestor oameni, pentru a le arăta viu, colorat, la fața locului, deosebirea dintre civilizație și barbarie. De atunci a rămas vorba în institut despre anume mișcări nătânge, stângace: „Te miști ca o laplandeză”.

Dar mai presus de aceste îndămânări și științe, rămâne comoara de credință, de **av**ânt, de devotament, pe care tânăra Elenă o **pr**imește în acest institut de elită. Ea nu poate să uite nici când bunele îndrumări și povești primite dela atâtea profesoare distinse, nici **ci** cuvântările și conferințele vestitului predicator iezuit Weninger. Când vorbește acest **ca**lugăr, nici o biserică, nici o sală nu este destul de încăpătoare pentru mulțimea ascultătorilor. Fericitul ei părinte, Gheorghe Pop de Băsești, atunci deputat român în parlamentul maghiar, ține să întregească această educație din institut cu alte lucruri tot atât de **tre**buincioase în viață ca și cunoștințele pomenite mai înainte. Iată o întâmplare caracteristică, povestită de însași răposata **E**lena Pop Hossu Longin. „Era prin anii 1874-5, ea, când ca elevă a călugărițelor engleze **t**ată. Budapesta, eu mă duceam la școală, iar **t**ată, ca deputat, la noua sesiune parlamentară. Plecam de obicei din Satu-Mare. În **S**eptembrie, când făceam acest drum, găream de multimea coșurilor încărcate cu

struguri, piersice, prune, pere, mere și alte fructe. Vă puteți închipui, ce ispite erau aceste coșuri pline de bunătați pentru un copil lacom ca mine. Într'o gară, cer tatălui meu 10 cruceri. Mi-i dă. Numai decât viu cu un coșuleț de struguri. Tot ciugulind cele bobite dulci, mă pomenesc că nu mai am nimic înaintea mea. Într'o altă gară, mi se pare că văd niște struguri și mai delicioși decât cei dintâi. Mai cer 10 cruceri, — Nu, draga tatii! — Mă întâmpină tata. Nu se poate. Ar fi o îmbuibare. Invață a te înfrâna. Nu dori tot ce vezi, ci invață-te să nu ai tot ce dorești. Azi sunt 10 cruceri. Măine 1 floren. Poimăne 10, 100, 1000. Pe urmă, zeci și sute de mii. Așa te faci risipitoare. Nu vei prețui nici câștigul tău nici al altora. Astfel, nu numai că nu vei avea nici odată nimic, dar vei fi în continuare incurcături bănești. Și apoi trebuie să știi de pe acum că tu ești fida sârmană a unui neam sărac. Tot ce-ți prisosește nu este al tău, ci al neamului și al bisericii. Nu mi-a căzut bine această usturătoare lecție — închee răposata — dar mi-a folosit. Mi s'a săpat adânc în suflet, o mare învățătură și am fost ferită, apoi, în viață, de atâtea ispite și rățaciri”.

În afară de lecții de economie, înțeleptul tată îi dă și lecții extrașcolare de românism. El îi plătește abonamentul la revistele „Familia” și „Convorbiri literare”. Din asemenea publicații află vestea marelui izbânzi românesci dela Plevna, când Osman Pașa ga-

ziul fusese nevoit să-și predea sabia în mâinile colonelului Cerchez, deci a Domnitorului român Carol I.

De bucurie, ea nu știe ce să facă. Se duce la biserică, aprinde o lumânare înaintea icoanei Maicei Domnului, apoi căzând în genuchi rostește o cucernică rugăciune, ca Ea, Prea Sfânta să nu-și uite nici în viitor de România, grădina ei cea aleasă.

Țin să amintesc aceste fapte și întâmplări din tinerețele răposatei, deoarece ziua bună se cunoaște de dimineată, și ce o fi la bătrânețe să vâdește în tinerețe. Și mai târziu, ea rămâne fiica bună și credincioasă a marelui ei părinte. Chiar în împrejurările fundamentale schimbate de după război, ea caută să împlinească, din cuvânt în cuvânt, ca o poruncă de evanghelie, dorința lui testamentară, **dăruind bisericii și neamului întreaga avere de 1600 de jugăre**, rămase de pe urma Reformei Agrare, dovedind cu fapta că binele obștesc îl prețuește neasemănat mai mult decât cel familiar și particular.

E atât de bine crescută tânăra Elena Pop de Băsești, încât nemuritorul Gheorghe Barișiu, părintele ziaristicii românești din Ardeal, scrie tatălui ei că o socotește „întocmai” cu fiicele sale: de aceea îi trimite unicul exemplar de fotografie ce-l are din 1864, precum și o serie de portrete istorice românești, descoperite de marele arheolog și scriitor Alexandru Odobescu.

șului și Vasile Aftenie episcop auxiliar dela Blaj; Alex. Breban prepozit la Baiamare; Ioan Georgescu, Cor. Tămăianu Cosma Avram canonici; P. Leon Manu egumen la Nicula; douăzeci și patru preoți, în frunte cu Ilie Călăuz, protop. distr. Cehul-Silvaniei; dna mareșal Prezan, dd. Alex. Vaida-Voevod, consilier regal; Dr. Victor Hodor, secr. gen. al Ținutului, Sever Dan, fost ministru, Gh. Opreștia, prefect, Dr. Aug. Pinteș, jurisconsult al Ținutului, Dr. E. Moldovan avocat Blaj, Iustin Hossu, inginer, Blaj ș. a. Din partea familiei erau de față: dna M. Sorescu, dna Vioresa Meran (Tecuci), dna general Stratilescu (București); d. Dr. Eugen Hossu Longin, primmedic județan, Deva; Alex. Hossu-Longin, insp. industrial Brașov și mulțime nenumărată din localitate și comunele învecinate.

Prohodul l-a slujit P. S. Rusu în sobor de 6 preoți și 2 diaconi. Cuvântări au rostit cu acest prilej: pâr. I. Georgescu (publicat la „Foiaș”) pâr. V. Aftenie, C. Avram, dna avocat Bratu, dl. Alexandru Vaida-Voevod, Victor Hodor, Sever Dan și P. S. Alex. Rusu, toți având de reliefat momente însemnate din viața ilustrei defuncte și în legătură cu această vieată. Partea ei va fi cu cei drepti!

Probleme pastorale

Sau: ce ar fi dacă am executa infocmai sfaturile sugerate de atâtea ori?

Rândurile de față nu-s decât o recapitulare sumară, cuprinsă în 6 puncte de reper, după cum urmează:

1. De Dumineca Tomei a. c., acest ziar, în articolu-i de fond, pleda pentru propovăduirea cuvântului Domnului în cicluri de predici tratând acelaș subiect. Se împlinește anul de când, tot din acest loc, se stăruia pentru predici scrise, (studiate). Asta pentru ca, în veacul XX., să avem un creștinism conștient.

2. Un frate preot, mă agrăiește: „Știi ce mi-a spus cutare?”

— „Ce?”

— „Că Liturghia ce o slujesc Dumineca

de prea scump salariată!” — Adică respectivul a împărțit salariul cu numărul 4 și 5 al Duminecilor, dintr'o lună și a tras... o încheiere.

3. a) „Cuvântul Adevărului”, revista cuvioșilor Părinți dela Bixad, în fiecare număr publică catalogul cărților ce se pot comanda dela aceeași editură a revistei, așa: Rozarul, Rugăciunea Rozarului, Isvorul vieții, Glasul inimii, Călătoria la iad cu Scriptura în mână, Un ceas cu Isus, Viața și novena Sfintei Tereza de Pruncul Isus, Drumul către cer etc.

b) Societatea „Sf. Ioan Gură de Aur” din Oradea, a scos în a VII ediție, revizuită și adăugită, „Mângăierea creștinului”, un fel de testament al protopopului † Ioan Ghenț.

c) Reuniunea de misiuni din Dieceza Lugojului editează pentru a VI oară Rânduiala Binecuvântării euharistice.

d) Pâr. Iosif Tălmăcel din Bacău are cărțile interesante; între altele: „O vorbă la ureche”, pentru tineri și pentru doamne.

e) Istoriile morale ale „Presei Bune” Iași, în frunte cu Lourdes-ul în strălucirea minunilor sale și „O ploaie de trandafiri” ș. a.

f) Nu de mult și Pâr. Protopop Victor Cincea dela Sântandrei (jud. Bihor) compune o carte de rugăciuni numită „Mântuește-ți sufletul”.

g) La Blaj avem „Cărțile Bunului Creștin” și altele.

4. E un lucru în deobște cunoscut, că „Unirea Poporului” e cea mai bună foaie pentru poporul nostru dreptcredincios.

5. Parcă-i numai ieri alaltăieri, de când tot în coloanele „Unirii” se vorbea de filmul religios și anume: cum s'ar putea ajunge la acest fel de apostolat modern?

6. În cinstea anului sfânt 1933, Mănăstirea Bixad procura cruci, pe cari ți-e mai mare dragul să le vezi așezate la loc de frunte prin case.

ad. 1. Și acum: Ce-ar fi, dacă aș pregăti în scris câte două predici de fiecare Duminecă și sărbătoare? Deoarece scrisul orânduiește și disciplinează ideile ce te frământă ca să le vestești după rețeta indicată în punct 1., adică în cicluri. O predică rostită

la Liturghie, iar cealaltă la Inerat, Rozar sau Binecuvântarea Euharistică. Aceste două urmă rânduieli liturgice cantorate numai tineretului. Pentru ce? Pentru că astfel îți succede ușor să-l înduplec spre a părăsi plăcere jocul barem pentru 1/2 oră.

ad. 2. Ce-ar fi dacă aș trage clopotul mic al bisericii zilnic, și seara și dimineața precum se obosiau preoții bătrâni? Dimineața pentru o oră canonică, Mănecat, sau Liturghie făcută cu un băiat de școală renoverat pe săptămână cu câte-o carte din cehpomenite, iar seara pentru: Inerat, Rozar sau Binecuvântarea Euharistică. Cu această ocazie aș putea alimenta opaițul spre a nu stinge și aș mai putea întineri altarul cu câte un buchet de flori sau de trandafiri ca și Sf. Tereza de Pruncul Isus.

ad. 3. Ce ar fi dacă aș plasa cărțile de rugăciuni și istorioare morale printre creștinociși zi de zi și bucată cu bucată, dela om la om direct sau prin câte un om al meu, în valoare de 2000—6000 Lei? Ca parohienii să poată prăznuși Dumineca atât prin rugăciuni citite de cineva în familie, cât și prin lecturi curate citite fie și în uliță, după cari să aibă ce medita peste săptămână.

Când scriu despre acestea, mă fură gândul fără să vreau, la comanda de astfel de cărți în valoare fixă de 20.000 Lei făcută de un preot în timp de 8 luni, cari deja sunt distribuite. Apoi Calendarul dela Blaj și dela Bixad, încă ar fi bine să înlocuiască pe toate celelalte necatolice.

ad. 4. Ce-ar fi dacă pentru „Unirea Poporului” aș câștiga 5-10 abonați, chiar prin asocierea alor două sau trei familii la câte un abonament? Mai ales când ar fi cazul prin această foaie să înlocuiesc un ziar necatolic.

ad. 5. Ce-ar fi dacă de fiecare protopiat ar fi câte 2—3 aparate de proecțiuni pentru rularea filmelor religioase în Dumineci și sărbători? Filmele s'ar putea rula fie în sală culturală, fie în biserică pe un ecran uletat după cum îndeplinesc acest fel de apostolat

Mai departe, îl întreabă dacă îi vine la socoteală să treacă numele domnișoarei Elena Pop dela Băsești pe lista celor 12-15 românce din Ardeal, care urmează să fie decorate cu crucea întemeiată de Doamna Elisabeta a României în timpul războiului neatârării, pentru merite femești? Fiind vorba de decorații trebuie să amintim, că afară de Crucea Elisabeta din 1877, ea mai dobândește meritul sanitar în 1913, acest epocal an al războiului balcanic și al păcii dela București, când se statoresc hotarele țărilor balcanice, așa cum există ele până în ziua de astăzi. Mai are decorația internațională Patriae et Humanitati a Crucii Roșii, primită tot pentru asemenea vrednici.

In familie

În 1882, se căsătorește cu Francisc Hossu Longin, urmaș cu numele și mai ales cu sufletul al vechilor legionari romani, avocat și publicist de mare merit, unul din secretarii generali ai istoricei conferințe naționale ținută la Sibiu, când toată românimea transilvană își făurește un singur program politic și o singură tactică de urmat în viața publică: pasivitatea; apărător în procesul Memorandumului; vajnic luptător național; senator în România întregită. Pentru a arăta deplina armonie a căsniciei lor, amintim cuvintele așa de caracteristice spuse de ea la înmormântarea lui: „Drag sufletul meu, în cei 53 de ani

de căsnicie, o singură dată m'ai supărat: Acum, când ai murit”.

Deși această căsătorie nu e binecuvântată de Dumnezeu cu nici un prunc — grea încercare pentru orice familie — deși mai târziu se ivesc deosebiri de vederi politice între socru și ginere, deși nu lipsesc intrigi și răutăți streine, totuși căminul lor e din cele mai fericite: Casa-i colțisor de raiu, vatra-i cuib vesel de trai. Nimeni nu ese nemângăiat din casa lor. Din nenumărații oaspeți ai acestei fruntașe case românești, amintim pe Mitropoliții Victor Mihali de Apșa și Vasile Suci, pe episcopii Dimitrie Radu și Vasile Hossu, pe preoții Vasile Lucaciu, Augustin Bunea, Ioan Boroș; pe fruntașii mireni Coriolan Brediceanu, Aurel Mureșanu, Aurel Isac, Teodor Mihali, Iancu Scurtu, Amos Frăcu etc., pentru a pomeni exclusiv pe cei mutați dela noi.

Dar această creștinească familie primește, găzduiește, hrănește în casa și la masa ei, nu numai pe căpeteniile bisericii și ale neamului; ea își aduce aminte și de cei oropsiți. Mai ales de ei. Câte colete pline de bunătăți nu iau drumul dela Deva întâi, dela Băsești apoi, spre Vaș, spre Seghedin, spre Cluj, spre Târgul-Mureșului, să aducă o rază de mângăere întemnițaților politici Români din pușcăriile ungurești de pe vremuri, sau drumul Clujului, al Budapestei, al Vienei, al Grațului, pentru studenții noștri dela aceste

universități. Neștearsă rămâne în amintire Memorandiștilor Români vizita ei în temnița dela Vaș din 1895. Este o apariție de lumină de binefacere, de înviore.

In public

Nu se poate închipui adunare de a trei, de a vechei Societăți pentru fondul teatrului român, nici concert, nici reprezentație teatrală, nici zi de a Eroilor în România întregită, nici altă manifestație culturală în aceste părți, fără sprijinul acestei generoase familii românești. Dacă Dumnezeu nu s'ar miostivit să o binecuvinteze cu prunci, i-a în suflat în schimb atâtea gânduri luminoase și inițiative pentru neam. Încă în 1880, tânără Elena Pop de Băsești pune piatra de temelie a Reuniunii femeilor române Sălăjene, pentru înaintarea învățământului popular și a industriei casnice sub ocrotirea sfintei noastre serici. „Ce-i lipsește junimei noastre ca să fie bine crescută? se întreabă tânăra fondatoare de altă dată. Napoleon I împăratul Francezei lor răspunde cu iscusita M-me Campan: „Pe mei culte, Majestate”. Ceeace începe aici în Sălaj, patria ei mai restrânsă, continuă mai apoi în Hunedoara, patria ei adoptivă. Că câtă mângăere și mândrie nu vede ea comorile artei țărănești. Inchipuirea poporului nostru se arată în atâtea belșug de forme încă rămâi uimit. Aproape fiecare ținut românesc își are podoabele, țesăturile, alesăturile, chit

părinții călugări în chiar Casa Domnului din Blaj.

Un preot mi-a spus că târziu noaptea, după Prohodul Domnului, din Vinerea Patimilor, a rulat filmul lui Iuda în curtea și pe zidul bisericii, având un efect uimitor. Căci alături de imaginea proiectată, urmează numai decît conferința explicativă a preotului. Aceasta e trimisă, deodată cu filmul și cu aparatul de proiectiuni, de un frate de departe, ce se consumă mult pentru acest fel de apostolat captivant.

ad. 6. Și ce-ar fi dacă n'ar lipsi crucifixul de lemn din nici o casă creștinească? Crucifix cu pedestal, pentru a-l așeza undeva pe o masă, eventual să poată fi dat spre sărutare omului care moare, alături de luminare. Scopul acestui sărut este de a-i răscoli muribundului gânduri mântuitoare, chiar și în ultimele clipe, ca și tâlharului de pe cruce.

In cele de mai sus am pus de repetate ori întrebarea: Ce-ar fi, dacă...? Răspunsul e limpede: Ar fi foarte bine. Asta cu atât mai vârtos că toate acele cerințe pot fi satisfăcute ușor. Dacă nu lipsește priceperea și bunăvoința de a se trece dela visuri și vorbe la fapte.

Pr. Octavian Fulicea

La semicentenarul „Unirei“. Faptul că „Unirea“ a intrat în anul 50 al existenței sale a fost încrestat, cu deosebită înțelegere, de „Neamul Românesc“ al d. Nicolae Iorga. Reținem din această încreștere rândurile ce urmează:

„Unirea“ dela Blaj nu este propriu zis un organ oficial al acestei Biserici. Este mai mult un organ național românesc, îmbrățișat cu căldură de organele dela conducerea Bisericii Naționale greco-catolice, îndrumat permanent de acestea și cinstit pentru atitudinea dărză pe care a avut-o totdeauna în problemele naționale ce frământau poporul român din Ardeal. Din această cauză ea a și purtat mereu în titlul său adaosul de „foaie bisericască și politică“.

„Unirea“ dela Blaj a fost, prin urmare, în toți cei cincizeci de ani de apariție, un organ de afirmare românească în Ardeal și prin aceasta și-a căpătat cu prisosință dreptul la recunoștința întregului neam românesc.

Cine cunoaște stările din Ardeal, luptele ce au trebuit să se ducă acolo și primejdiile cărora a trebuit să li se facă față, știe cât de glorioasă a fost existența ziarelor din Ardeal de vârsta „Unirei“ dela Blaj. În primul rând aceste ziare au servit drept sprijin celor două biserici naționale românești, în marea lor misiune de a ține mereu trează conștiința românilor din Ardeal. În al doilea rând ele au ajutat pe conducătorii politici ai poporului român în lupta pentru afirmarea drepturilor românești, în vremurile de vitregie. Dar nu trebuie să se uite că dacă Sibiul, Blajul și Brașovul și-au câștigat faima lor de cetăți ale românismului de peste Carpați, această faimă se datorește în mare parte presei din aceste trei centre românești din Ardeal.

Un astfel de aport a adus Blajului și „Unirea“ ce se tipărește acolo de cincizeci de ani.

La această apreciere, și în acest loc, noi nu avem nimic de adăugat. Decît doar atât: Mai sunt ochi cari văd bine și capete cari judecă obiectiv și normal în țara aceasta unde-i atât de stăpânitor sectarismul și duhul declică.

Știri mărunte

Noi membrii ai Academiei Papale. Sfântul Părinte Pius XII a întregit, în 13—4—40, lista membrilor Academiei Pontificie a Științelor cu trei nume de mare răsunset: *Giotto Danielli, Umberto Pierantoni și Francesco Severi*. Ei vor lua scaunele rămase vacante prin moartea alor alți trei savanți italieni: Filippo de Filippi, Paolo Luciani și Nicola Farravano.

Sf. Părinte binecuvintează soldații Franței. Ziarul *Echo de Paris* publică la

loc de frunte un articol semnat de d. *Leon de la Perouse* primit zilele trecute în audiență de Vicarul Domnului. Numitul ziarist povestește că pomenind Supremului Pontifice de sângele francez care curge păraie pentru a salva cultura și civilizația, și de fidelitatea Franței față de Biserica Romei, Pius XII a răspuns cu voce stinsă: „Știu! Știu! Apoi, ridicând mâinile pentru a binecuvânta soldații francezi, a rostit adânc mișcat „Li binecuvintez pe toți! Li binecuvintez!“ După care Sf. Părinte, făcând semnul crucii și peste capul ziaristului ingenunchiat, s'a retras, emoționat, în apartamentele sale.

Mănie fără temeii. Operele scriitorului politic italian *Alfred Oriani*, mort acum 20 de ani, au fost puse la Index. Lucru firesc. Așa procedează Roma cu toate cărțile periculoase învățăturei adevărate. Și se știe că nici un alt considerent nu o influențează în această măsură de prevedere decît interesele dreptei credințe. De aceea sunt fără temeii burzuluelile unor gazete fasciste împotriva acestei dispoziții. Mai ales dacă ele sunt semnate de oameni cu răspundere politică, cum e M. Farinacci. În „Regime Fascista“, înaltui demnitar fascist atacă violent, deodată și cu o lovitură: „L'Osservatore Romano“, catolicismul francez, pe evrei, pe francmazoni și toate democrațiile în general, turnându-i pe toți și pe toate în aceeași cratiță. I se pare neîndoios autorului că Vaticanul este solidar cu Franța și Marea Britanie, și că prin dispoziția pricinașă a voit deoparte să le vină în ajutor, iar de altă parte să desarmeze principiile antidemocratice și antimazone ale lui Oriani, inspiratorul concepțiilor fasciste de azi.

Luna Cărții Catolice. Mulți nu citesc cărți religioase fiindcă nu li se imbie. Le e greu să le caute prin puținele librării unde se vând. Catolicii din București au avut fericită inspirație de a contribui la înlăturarea acestui neajuns, organizând „Luna cărții catolice“. Incepând cu 20 Mai, în fiecare capelă și biserică din capitală va fi o expoziție a tuturor cărților bune publicate la noi, de autori catolici latini și orientali, în diferitele

disaturile, sculele lui. Indemnata de Schmidt, directorul moșilor arhiducelui Albrecht și de domnișoara Gisa Kalhig, cu ajutorul coloniei române și al studenților dela universitatea din Viena grupați în societatea România Jună, ea organizează o expoziție de artă casnică românească (Rumänische Hausindustrie Ausstellung) cea dintâi afirmație de acest fel a neamului nostru în capitala Austriei.

Această expoziție este o școală de înalte învățături. Ea arată cum să se întrebuinteze meșteșugul țărăncii noastre pentru a-i fi de folos. Mult sunt admirate cusăturile mărunte în formă de pușori și sălbănași de pe gulerile cămeșilor, precum și toate formele multiple de o bogată variație țesute și cusute. Atunci începe să se înțeleagă, de ce trebuie să se țasă odăjdii și alte podoabe pentru slujbele Dumnezești, potrivit-se de minune motivele românești cu stilul acestor lucruri. La fel se vede atunci, cum trebuiesc făcute covoarele să fie nu numai frumoase și arătătoare, ci și practice și mai ales rentabile.

De aceea împreună cu regretata Victoria Dr. Erdeli și cu alte femei vrednice, ea înființează renumitul Atelier de țesături și cusături românești din Orăștie. În acest atelier se muncește cu zor la adunarea vechilor comori de artă țărănească, la copierea lor, la scoaterea la iveală a motivelor pitorești, la aplicarea pe odăjdii, pe prapori și pe alte o-

biecte bisericesti, la introducerea originalelor oostume populare, precum și a feluritelor obiecte decorative în familie și societate. Timp de 7 ani, în atelierul înființat de Reuniunea femeilor române din județul Hunedioara de sub președinția Elenei Pop Hossu Longin se părăndă 70-80 de țărance, primind pentru munca lor o plată ce se ridică la 20.000 coroane aur, putând astfel ele să-și câștige traiul prin munca lor cu acul și răsboiul. Atelierul se îmbogațește apoi cu o secție de ceramică și dantelărie. Pentru aceste nepieritoare vrednicii, atât Reuniunea femeilor Sălajene, cât și cea din jud. Hunedioara o proclamă președintă de onoare.

Dar energia extraordinară a acestei femei nu se restrânge numai la o expoziție, la un atelier, la întemeierea și conducerea a două reuniuni de femei — deși și acestea sunt lucruri mari — ea se revarsă binefăcătoare și în alte cadre și organizații. Astfel sunt: Uniunea femeilor române, Reuniunea femeilor creștine, Frăția Regina Maria, Gruparea femeilor române, Asociații de evlavie creștinească și așa mai departe. Nu e timpul și locul potrivit să înfățișăm acum și aici toate aceste ramuri de binecuvântată activitate ale ei.

Când se va face, se va scrie desigur unul din cele mai frumoase, mai interesante capitole de viață culturală românească. Ai-

cea acum amintim numai păticia ei așa de frumoasă din zilele mării noastre naționale, în preajma istoricei adunări dela Alba-Iulia din 1 Decembrie 1918, prezidată de neuitatul ei tată. Ca și acesta, ea înțelege să dea revoluției militare și sociale cu care s'a sfârșit războiul mondial trecut, un înțeles constructiv românesc. În frumosul salut pe care ea îl aduce marelui adunări naționale zice: În aceste clipe mari și sfinte, să uităm trecutul plin de jale și de suferințe, să uităm sbuciumul sufletelor noastre, să uităm toată urgia de veac, să înălțăm sufletele noastre la Dumnezeu, care a ajutat neamul nostru să ajungă aceasta zi de înviere. Uitați, voi, mame, lacrimile multe ce v'au brăzdat fețele legănând în cântece de jale odraslele voastre... Uitați, voi, soții, tot amarul zilelor negre, când vedeți pe bărbați prigoniți pentru lupta dreaptă ce o purtau pentru drepturile omenești și naționale. Uitați voi, surori și logodnice, pe voincii mândri cari s'au luptat și au murit sub steaguri streine. Din uitarea, din îndreptarea cu hărnicie și cu pricepere a neajunsului trecutului nostru de jale, va răsări minunea mântuirii noastre.

Ocupându-se de „chestia feminină“, care tot mai mult frământă sufletele și la noi, Elena Pop Hossu Longin ajunge la această creștinească închiere: „Mame și soții culte și evlavioase, gospodine harnice și luminate ne

limbi vorbite în țară. *Cărțile se vor vinde cu o reducere de 10%.* (Parohiile din țară, care doresc să facă la fel, se vor adresa librăriei „Bianchi.”). Inițiativă fericită, căreia îi dorim izbândă deplină.

Solemnitate înălțătoare. Duminecă, 19 Mai anul curent, a avut loc la „Institutul Recunoștinții” din Blaj o emoționantă solemnitate religioasă: 35 eleve ale școlii normale de fete, 1 dela liceul teoretic și două dela liceul comercial de fete, toate membre în Reuniunea mariană „Neprihănită zămislire, de pe lângă aceste școli, au fost primite solemn în rândurile fiicelor Precuratei. Oficierea acestui act a ținut să o facă însuși Exc. Sa Mitropolitul Dr. Alexandru Nicolescu, care a primit legământul de marianiste al elevelor și apoi le-a împărțit medaliile și diplomele de marianiste. După terminarea funcțiunii Exc. Sa le-a adresat marianistelor cuvinte calde, de părintești învățături, sfătuind și legându-le de suflet tuturor să imite pe Aceea, pe care în acel moment și-o alegeau d Stăpână. — Conducătorul reuniunii de păr. Liviu Pandrea, profesor de religie.

Locale. Măine de Dumineca Samarinenței, va predica în catedrala păr. Liviu Chinezu, profesor de teologie, iar Dumineca ce-i urmează va predica păr. Dumitru Neda, canonic mitropolitan.

— Dumineca trecută după amiază, „Cruciata Euharistică” a elevilor liceali (cl. VII) din „Reuniunea Mariană”, (stolul de străjeri a lic. „Sf. Vasile Cel Mare” a aranjat o foarte reușită *serbare* în Palatul Cultural. După cuvântul de deschidere, rostit de preș. Iuliu Maior, s'a jucat admirabil drama în 4 acte „Stafia”, localizată în românește din l. italiană.

— Marți, ziua „Sf. împărați Constantin și Elena”, patronii premilitarilor, a avut loc o frumoasă *serbare* premilitară. După sf. liturgie din catedrală, pontificată de păr. Nic. Pop, canonic mitrop., tineretul școlar și pu-

trebuesc, care să crească și să îndrumeze generațiunile viitoare spre mărirea patriei întregite și soții cari să împartă, ca tovarășe adevărate de viață, greul cu bărbații mult încercați și trudiți ai timpului nostru. Căci așa vrea Dumnezeu, observă ea, ca femeea să fie mamă adecă ajutor la procrearea neamului omenesc, menire neasemănat mai sfântă decât să țină discursuri parlamentare și să-lase copiii în grija unor streine de multe ori nepricepute și așa de scump plătite. Văzând apoi înbulzeala multor fete de astăzi spre diferite cariere, amenințând viitorul neamului cu un adevărat proletariat feminin, ea zice cu atâta dreptate: Carierele științifice și artistice să fie rezervate numai talentelor extraordinare, nu celor de duzină.

Dar repetăm: câte n'ar fi de amintit din această lungă, binefăcătoare, binecuvântată activitate femească! Incheiem spunând: Puternică este convingerea noastră, că acum când sufletul ei se găsește în fața lui Dumnezeu, dreptul judecător îi va zice: Vino, fiică bună și credincioasă, și moștenește împărăția Tatălui ceresc, căci, flămând am fost și m'ai hrănit, insetat și m'ai adăpat, gol și m'ai îmbrăcat, strein și m'ai adăpostit, bolnav și în temniță și m'ai cercetat, întristat și m'ai mângăiat, nepriceput și m'ai sfătuit, în fel de fel de nevoi și m'ai ajutat, tuturor toate te-ai făcut, — intră întru bucuria Domnului Tău. Amin.

Pr. Ioan Georgescu

blicul blăjan, în frunte cu Excel. Sa păr. Mitropolit și cu autoritățile locale, dimpreună cu formațiile premilitare din centru Blaj și din subcentroale învecinate s'au îndreptat spre stadionul de pe câmpia Libertății unde s'a desfășurat programul ocazional. (Cântece de cor, cântate de premilitarii clerici; exerciții cu arma; defilare). După ridicarea pavilionului d. maior Bărbulescu și elevul Virgil Șurtea au rostit două cuvântări mult aplaudate.

Intâlnire colegială. În ziua de 15 Maiu 1940, preoții absolvenți din 1930 s'au întrunit la Blaj, după cum s'a anunțat, spre a comemora zece ani dela absolvire. După ce s'au întâlnit în seara zilei de 14 Maiu, spre a întocmi programul, au luat cina colegială împreună. În dimineața zilei următoare, în capela Seminarului Teologic, au slujit Sf. liturgie urmată de parastas, pentru colegul decedat, fostul Pr. Nicolaie Hâncu, servind preoții G. Moldovan, Alex. Comșa și I. Jeleru, iar răspunsurile fiind date de I. Aron și V. Pleșug. După ce au participat și la serbările de pe „Câmpul Libertății”, s'au întrunit încăodată, fixând viitoare convenire pe a. 1948.

Renășterea religioasă a Spaniei. Biroul de informațiuni bisericești comunică informații impresionante despre avântul vieții religioase din Spania renăscută. În toate parohiile credincioșii au locașuri de închinare; pe cele vechi, unde s-au putut restaura, capele provizorii în celelalte. Pretutindeni se țin serii de exerciții spirituale bine cercetate. În seminarul din Barcelona, refăcut, urmează teologia 220 studenți. E mare numărul „vocațiilor târzii”. Bărbați de 30—40 ani alături de cetele tinerilor sub 20 stau plecați, în bănci, asupra cărților teologice.

Primăria orașului Buzău a hotărât ca pe viitor să nu mai acoarde *ajutoare concetrațiilor cari trăiesc în concubinaj*, și nici familiilor lor. În schimb, Societatea femeilor ortodoxe de acolo a luat asupra sa sarcina cheltuielilor de căsătorie pentru toți cei cari ar vrea să se împace cu rânduielile dumnezeiești. — Vivant sequentes!

Mulțumită publică. În numele credincioșilor din parohia Sântioana, țin să aduc și pe această cale sincere mulțumiri distinsului domn Iuliu V. Albini din Zlatna, pentru ajutorul de 2000 Lei, donat bisericii noastre. Dumnezeu să-i răsplătească! — Preot Ioan Penția

FABRICA DE STICLĂ ARDELEANĂ S. A. R.
BUCUREȘTI

CONVOCARE

Domnii acționari ai societății „Fabrica de sticlă ardeleană” S. A. R. sunt convocați în *adunare generală ordinară*, care va avea loc în ziua de 28 Iunie 1940, orele 10 a. m. la sediul din București, strada Doamnei No. 1.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul Consiliului de administrație.
  2. Raportul cenzorilor.
  3. Aprobarea bilanțului și contul de profit și pierdere, încheiate pe ziua de 31 Decembrie 1939 și descărcarea Consiliului de administrație, Comitetul de direcție și Comitetul de cenzori pentru gestiunea lor pe anul expirat.
  4. Repartizarea beneficiului.
  5. Alegerea unui nou membru în Consiliul de administrație în locul devenit vacant prin decesul Dlui Pierre Schrader.
  6. Alegerea Comitetului de cenzori pe exercițiul 1940 și fixarea retribuțiilor lor pe anul 1939.
- Pentru a lua parte la această adunare generală ordinară, Dnii acționari sunt rugați a depune acțiunile lor, conform art. 22 din statute, la sediul social din București, strada Doamnei No. 1, sau la sediul administrativ din Dicioșământin, cu cel puțin 5 zile înainte de ziua fixată pentru adunare.

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

În cazul când în ziua de 28 Iunie 1940 nu vor prezenta acționarii reprezentând cel puțin jumătate din capitalul social, se convoacă prin prezenta, conform statutelor, o nouă adunare generală ordinară pe ziua de 19 Iulie 1940, tot la București și la aceeași oră.

Președinte: N. Bădescu-Roșiori.

Bilanț la 31 Decembrie 1939.

ACTIV: Imobile și mobile 113.659.689. — Materii prime și materiale 10.045.579. — Fabricație 19.471.623. Cassa și disponibilități 15.601.072. — Debitori 10.584.422. — Participațiuni și efecte 17.643.833. Total Lei: 187.006.221.

PASIV: Capital 66.000.000. — Fond statutar de rezervă 2.875.175. — Fond de rezervă pentru creanțe dubioase 721.634. — Fond de amortisment 77.840.976. — Creditori. 33.692.009. — Dividende neridicate 2.481.710. — Beneficiul net: report din 1938 350.574. — din 1939: 3.044.143. — total Lei: 187.006.221.

România

TRIBUNALUL TÂRNA-MICĂ, SECȚIA FIRMELOR

No. Fsoc. 675—1940.

Văzând cererea firmei *Fabrica de sticlă ardeleană S. A. R.*, sediul administrativ și fabrica din Dicioșământin aduse în adunarea generală din 1 Iunie 1935 și 5 Iunie 1939.

Incheere No. Fi 3/80—1940

Tribunalul, pe baza actelor prezentate de firmă petentă, ordonă înscrierea în registrul firmelor sociale, la numărul curent de mai sus, următoarele:

În rubrica 1, Nr. curent și sub — numărul de ordine al firmei;

În rubrica 2, data și numărul de înregistrare al încheerii, prin care s'a ordonat înregistrarea;

Rubrica 3, 4 și 5 rămân goale.

În rubrica No. 6 se înregistrează, că prin votul adunărilor generale din 3 Iunie 1935 și din 5 Iunie 1939 au fost aleși ca membri în Consiliul de administrație, cu dreptul semnăturii sociale, Dnii Andorfer Adolf și Dr. Bianu Eugen, precum și Dnii Bădescu Nicolae, și cari vor semna firma în mod prezentat Tribunalului.

În rubrica 7 numărul dosarului.

În rubrica 8, conform hotărârii din 5 Iunie 1939, se înregistrează ștergerea calității de membru în Consiliul de administrație și dreptul de semnătură în numele societății, a Dnii Berkovitz Adolf, Loup Leon, Schrader Pierre, Thorel George.

Prezenta decizie se va publica în ziarele respective, pe cheltuiala firmei petente, iar câte un exemplar din ziarele în care va apare publicațiunea să ne fie înaintat, în termen de 30 zile.

O copie după prezenta se va comunica Consiliului de administrație spre știre și conformare. Dumboveni, 15 Martie 1940.

Președinte, ss GH. VESA

Judecător, ss M. DRAGAN

Grefier, ss. N. ȘANCU

Pentru conformitate Grefier ss. GAAL

L. S.

România, Tribunalul Târnava-Mică.

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Ceamai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote, pelângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licenție.

Rechizite și scame de fier pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376